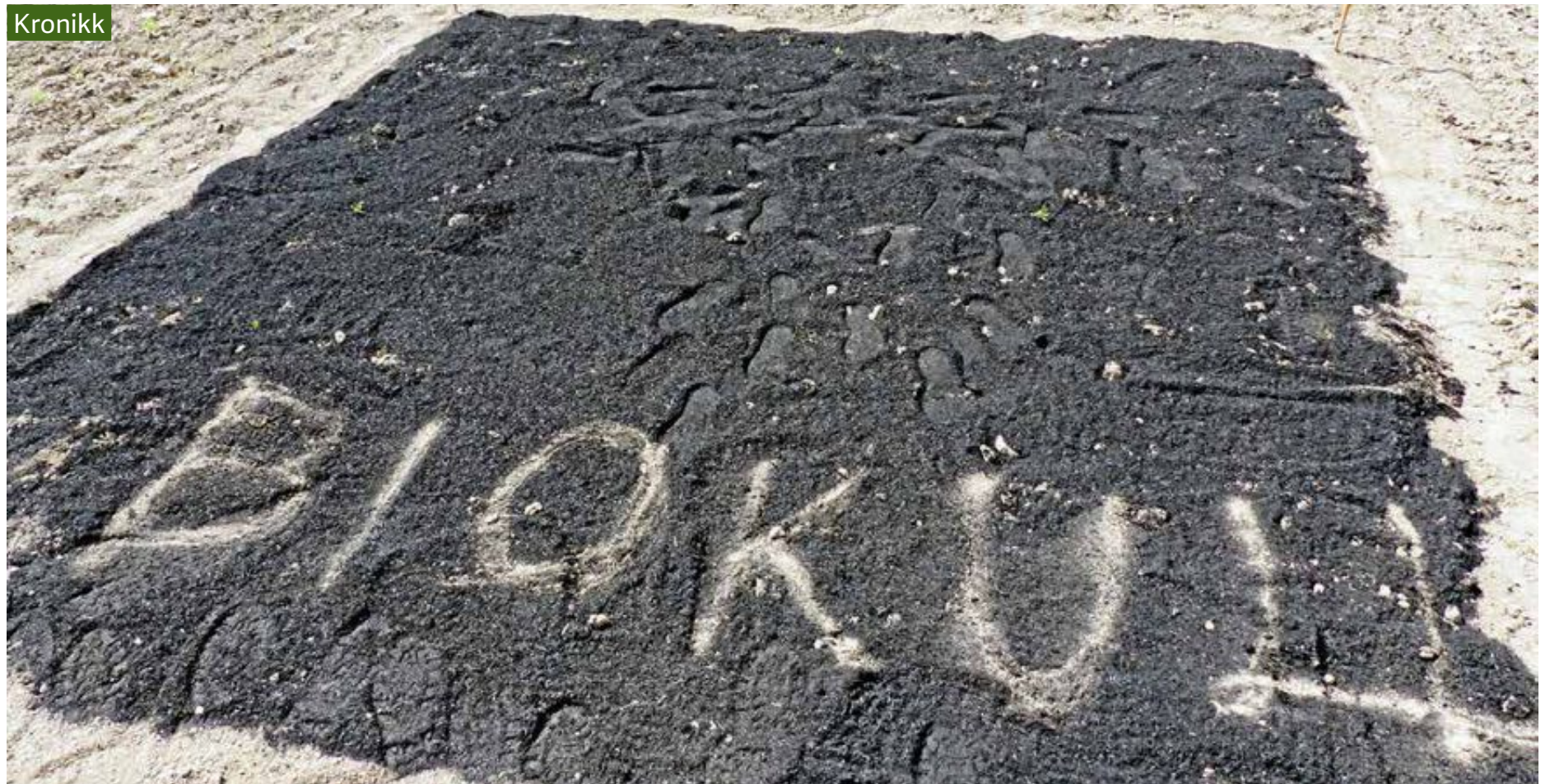

**Delta i debatten,
skriv til oss!**

SEND DITT INNLEGG TIL: DEBATT@NATIONEN.NO
Innlegg kan også sendes per post til Nationen,
Postboks 9390 Grønland, 0135 Oslo. Merk konvolutten
«debatt». Ingen som sendes elektronisk blir prioritert.

TEKSTLENGDER:
Kronikk: Maks 5000 tegn med mellomrom.
Leserinlegg: Maks 2000 tegn
Du kan også levere innlegg på nationen.no

Kun bestilte kronikker honoreres.
Redaksjonen forbeholder seg retten
til å redigere og forkorte innsendt
stoff og til å publisere det elektronisk.

Store muligheter: Biokull kan gjøres til en tilleggsproduksjon for bønder over hele verden, ved at avfall som ellers ville råtne gjøres om til et etterspurt produkt, skriver kronikkforfatterne. Foto: Nibio

Biokull – et Columbi egg i klimakampen

Undertegnende har i en årrekke og i ulike roller og sammenhenger tatt til orde for en mer målrettet bruk av biologiske ressurser og kompetanse i klimapolitikken. Vi deler en sterk felles bekymring for manglende overordnet mobilisering i klimakampen, og mener at en vesentlig sterkere satsing på den samlede landbrukssektoren nasjonalt og internasjonalt kan gi raske og store bidrag.

Regjeringens nylig fremlagte strategi for bioøkonomi skaper rammer for raskt å kunne iverksette de mest virkningsfulle tiltakene. Dette aktualiseres ytterligere av skogmeldingen (Verdier i skog) og den forestående behandlingen av Jordbruksmeldingen.

Det er bred enighet om at vi må endre CO₂-balansen i atmosfæren raskt. Vi må stoppe klimakrisen nå! Fokuset er først og fremst på å redusere utslippene, men vi får raskere effekt ved å binde eller lagre CO₂ gjennom andre tiltak. Slike løsninger kan dessuten gi verden en noe mindre dramatisk og litt forskjøvet omstilling ut av oljealderen. Kjernen i biokullstrategien er at vi kan lagre karbon i jordsmonnet i lang tid til lav kostnad. Biologisk binding og lagring i jordsmonnet, i levende skog og som biokull, er vesentlig mer kostnadseffektiv enn fangst og lagring ved de fossile utslippsskildene.

Vårt initiativ tar utgangspunkt i jordbruksmeldingens omtale av biokull, der dette er knyttet opp til en omlegging av åker til gras. Vi mener at Regjeringen har en altfor snever og defensiv tilnærming til en biokullstrategi, og at det er

tilstrekkelig faglig grunnlag for straks å iverksette en global biokullstrategi. Den må omfatte alle former for biologisk produksjon.

Verdens samlede produksjon av biomasse forvalter så store strømmer og lagre av karbon at selv en liten omlegging gir store utslag i ønsket retning på det atmosfæriske lageret av karbon. Når plantemateriale nyttiggjøres som ved eller mat for mennesker, er utslipp av CO₂ helt uunngåelig. Det samme gjelder for husdyr som gir kjøtt og melk. CO₂ går også tilbake til atmosfæren når biomasse råtner.

Det aller meste av den årlige planteproduksjonen råtner og gir meget store utslipp. Dersom vi kan hindre slik forråtnelse, kutter vi utslippene tilsvarende. Vårt biologiske karbonkretslop gir ti ganger så stort utslipp som de fossile baserte utslippene. Plantevekstens fangst av klimagass er av samme størrelsesorden. Dette sier mye om potensialet dersom vi kan binde og lagre CO₂ gjennom å hindre forråtnelse av planter.

Ved produksjon av biokull blir det plantematerialet som ellers hadde råtnet omgjort til kull. Dette gir et varig lager av karbon, og klimagasser som ellers ville gått opp til atmosfæren tas ut av kretslopet. Ved at det biologiske kretslopet avbrytes for dette plantematerialet blir utslippet av CO₂ mindre enn

det all plantevekst tar opp fra atmosfæren. Dermed styres den «naturlige» utslippsbalansen til klimaets fordel.

Teknologien finnes allerede i dag på ulike nivåer. Denne formen for kull kan lages av alle typer plantemateriale. Det mest kjente er trekull, som menneskeheten har nyttiggjort seg i årtusener. Selve prosessen, pyrolyse, er en «konsentrasjonsprosess» uten tilførsel av oksygen. Derfor dannes ikke CO₂. Prosessen gir varme, gass, bioolje og trekull. Gjennom moderne teknologiske løsninger kan fordelingen påvirkes.

Biokullstrategien må gjøres global og vil trekke hele verden med i en omstilling fra svarte til grønne karboner. Kullet kan gjøres til en tilleggsproduksjon for bønder over hele verden, ved at avfall som ellers ville råtne gjøres om til et etterspurt produkt. Dette nye landbruksproduktet kan finansieres ved kobling til markedet for klimakutt.

Lageret av biokull kan brukes til å øke jordsmonnets fruktbarhet. Jord tilsatt biokull vil ha redusert avrenning av næringsstoffer og bedre evne til å holde på vann. På global basis vil dette bidra til å øke produksjonen av mat og tømmer og til å ta i bruk arealer som er ute av bruk.

Satsing på biokull vil passe direkte inn i utvikling av

fornybare energisystemer. Bidraget til en sirkulær økonomi kommer i tillegg til den direkte klimaeffekten ved å gjøre plantemateriale om til et varig karbonlager i jordsmonnet.

En slik bruk av landbruket i klimakampen ligger inne i Paris-avtalen. Den framheves også i den nylig fremlagte «gaprapporten» fra FN's miljøorganisasjon under ledelse av Erik Solheim. Her heter det bl.a at landbruksbaserte teknologier, slik som biokull, er blant de mest lovende utslippsreducerende teknologier. I denne rapporten pekes det på at økt arealproduktivitet også vil fremme det biologiske mangfoldet.

For å sikre størst mulig kullproduksjon så raskt som mulig må det først satses på bruk av enkel teknologi. Ved utvikling av mer avanserte metoder i større skala, kan vi i tillegg få framtidrettede anlegg for alle former for foredling av biologisk materiale. Realisering av en biokullstrategi i Norge vil gi store muligheter for jordbruk, skogbruk og relevant foredlingsindustri. Dette aktualiserer en bioøkonomipolitikk som favner bredt. Vi minner her også om det utviklingsarbeidet som pågår for at biomasse fra skogen kan bli til for til husdyr og oppdrettsfisk, samt verdifulle finkjemikalier.

Biokullstrategien framstår som et Columbi egg i klimakampen ved at man oppnår mange ønskede effekter samtidig. Elementene i den er ikke fantasi-produkter. Teknologien er kjent og tilgjengelig, og kan videreutvikles ut fra norske forhold.

Gevinsten er stor i forhold til klimaforpliktelsene og gir store muligheter for landbruksbasert næringsutvikling.

For en tid tilbake ble de norske biokullforskerne tildelt betydelige forskningsmidler. De anbefaler at Norge så fort som mulig gjør seg nytte av resultatene. Den 10. oktober 2016 arrangerte Selskapet for Norges Vel og NIBIO et stort seminar om biokull. Den fremlagte dokumentasjonen er tilstrekkelig til å iverksette politisk tiltak.

Norge må ikke la denne storartede muligheten gå fra seg. Vårt land har gode forutsetninger for å kunne ta en lederrolle i en global biokullrevolusjon. Det norske grønne skiftet blir en del av en global omstilling. Samtidig gir slik næringsutvikling inntektsmuligheter til regioner og grupper som i dag henger etter. Vi oppfordrer derfor norske myndigheter til å etablere en egen biokullstrategi med konkrete tiltak gjennom behandlingen av den nasjonale bioøkonomistrategien og jordbruksmeldingen.

På samme måte oppfordrer vi næringsorganisasjonene i jord- og skogbruk til å sette biokullstrategien enda tydeligere på kartet i sitt arbeid for å gjøre landbruket til en del av klimaløsningen.

Werner Christie

Tidligere helseminister (Ap)

Bjørn Iversen

Tidligere leder i Norges Bondelag

Johan C Løken

Tidligere landbruksminister (H)

Lederrolle

«Vårt land har gode forutsetninger for å kunne ta en lederrolle i en global biokullrevolusjon.»